

913 TOORAWA, Shawkat Mahmood. Rendering the
Qur'an into cadenced, rhyming English prose: process
and outcome in a translation of *Sūrat al-Ghāshiyā*
(Q. 88). *Journal of Qur'anic Studies*, 17 ii (2015)
pp. 103-117.

Gəriyə Jurnalı

ə 700 88

30 Nisan 2018

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

- 150 GHĀMIDĪ, Javed Ahmad. Qur'ānic exegesis: Sūrahs A'lā - Ghāshiyah. Tr. Saleem, Shehzad. *Renaissance (a Monthly Islamic Journal)*, 25 iii (2015) pp. 15-23.

26 Kasım 2017

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SUNNA GELEN DOKÜMAN

22 Ekim 2017

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SUNRA GELEN DOKUMAN

- 486 TOORAWA, Shawkat Mahmood. Rendering the
Gasiye Suresi Qur'an into cadenced, rhyming English prose: process
070088 and outcome in a translation of *Sūrat al-Ghāshiya*
(Q. 88). *Journal of Qur'anic Studies*, 17 ii (2015)
pp. 103-117.

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

A'la, İ̇nci 580 GHĀMIDI Javed Ahmad. Qur'ānic exegesis: Sūrahs
011288 A'lā - Ghāshiyah. Tr. Saleem, Shehzad.
Gələyənər 10-70-88 Renaissance (a Monthly Islamic Journal), 25 iii
(2015) pp. 15-23.

11 Aralık 2016

MADDE YATELLAHİ MECMUA
SÖZCÜ KÜLTÜR PUBLISHING

- 3 ISLĀHÎ, Amîn Ahsan. Sûrah Ghâshiyah. Renaissance
(a Monthly Islamic Journal), 19 vi (2009) pp.25-37.

Gâsiye Suresi

05 ARALIK 2009

Tefsir

Gâsiye Suresi (88. Sure)

Gâsiye
Razi, Tefsir, XXXI, 151.

"GÂSİYE SURESİ"

88

TFS

İTR (KCM/730)

el-Aynî, "Müdebi'l-Kâri-", "C. XU", s. 150-151

elmalî, VII / 5770

- Imamuddin, S.M., *Muslim Spain 711–1492 A.D.: A Sociological Study* (Leiden: Brill, 1981).
- al-Khaṭīb, ḤAbd al-Latīf Muḥammad, *Mu‘jam al-qirā’āt* (11 vols. Damascus: Dār Sa‘d al-Dīn, 2002).
- Kuwait, *Maṣāḥif Ṣan‘ā’: Catalogue of an Exhibition at the Kuwait National Museum* (Kuwait: Dār al-Athar al-Islamiyyah, 1985).
- Levin, Aryeh, art. ‘Imāla’ in Kees Versteegh, Mushira Eid, Alaa Elgibali, Manfred Woidich, and Andrzej Zaborski (eds), *Encyclopedia of Arabic Language and Linguistics* (Leiden: Brill, 2006–7).
- al-Marrākushi, ḤAbd al-Wāḥid b. ḤAlī al-Tamīmī, *Kitāb al-mu‘jib fī talkhīṣ akhbār al-Maghrib (The History of the Almohades)*, ed. Reinhart Pieter Anne Dozy (Leiden: London Society for the Publication of Oriental Texts, 1847).
- Paris, *De Carthage à Kairouan: 2000 ans d’art et d’histoire en Tunisie (Musée du Petit Palais de la Ville de Paris, 20 octobre 1982–27 février 1983)* (Paris: Association Française d’Action Artistique, 1982).
- Piotrovsky, Mikhail (ed.), *Earthly Beauty, Heavenly Art: Art of Islam* (Amsterdam: Lund Humphries Publishers, 1999).
- al-Rammāh, Muरād, ‘Tasāfir maktabat al-Qayrawān al-‘atīqa’ in R. ‘Inānī (ed.), *Dirāsāt al-makhtū’āt al-Islāmiyya bayn i‘tibārāt al-māddā wa’l-bashar* (London: al-Furqān Islamic Heritage Foundation, 1997), pp. 135–50.
- Ross, Edward Denison, ‘Some Rare MSS Seen in Tunis’, *Bulletin of the School of Oriental Studies* 3:3 (1924), pp. 610–15.
- Roxburgh, David, *Writing the Word of God: Calligraphy and the Qur'an* (Houston: The Museum of Fine Arts, 2007).
- Roy, Bernard, Paule Poinsot, and Louis Poinsot, *Inscriptions arabes de Kairouan* (Paris: Librairie C. Klincksieck, 1950).
- Safwat, Nabil, Géza Fehérvarí, and Mohamed Zakariya, *The Harmony of Letters: Islamic Calligraphy from the Tareq Rajab Museum (Kuwait)* (Singapore: National Heritage Board, 1997).
- Shabbūh, Ibrāhīm, ‘Sijil qadīm li-maktabat jāmi‘ al-Qayrawān’, *Majallat ma‘had al-makhtū’āt al-‘Arabīyya (Revue de l’Institut des Manuscrits Arabes)* 2:2 (1956), pp. 339–72.
- al-Wartatānī, Muḥammad al-Miqdād, *al-Burnus fī Bārīs: Rihla ilā Faransā wa-Suwīsrā*, 1913, ed. Sa‘īd al-Fādilī (Abu Dhabi, Beirut: Dār al-Suwaydī, al-Mu‘assasa al-‘Arabiyya li’l-Dirāsāt wa’l-Nashr, 2004).

6 sayı (070088)

Rendering the Qur'an into Cadenced, Rhyming English Prose: Process and Outcome in a Translation of *Sūrat al-Ghāshiya* (Q. 88)

26 Ağustos 2015

Shawkat M. Toorawa

CORNELL UNIVERSITY

I have been translating short and medium-length suras into cadenced, rhyming English prose for some years.¹ Although I have at various points explained some of my choices in these earlier translations, I have not as yet described the translation process itself. Translators sometimes explain their general principles and strategies in an introduction or a preface, but they rarely delve into the actual nuts and bolts of the translation process. This is regrettable, in the first place because this denies the reader information about the kinds of choices the translator has made, and in the second place because this implies – through silence – that the choices are innocent. I have been rendering Qur'anic passages rhythmically and into rhyme because I wish to underscore the importance of rhythm and rhyme in the original. The process and methodology behind how I do so is important, this is why I explain it here. In order to do so properly, however, I realised I would need to record the entire process from beginning to end. Effectively that meant I would have to do so for a brand new translation; if I used a translation I had already done, I might not recall choices I had made early in the process. The sura I have selected is *Sūrat al-Ghāshiya*, Q. 88, the full Arabic text of which is overleaf.

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

گستره بی پایان داشت خداوند پیوسته است، البته در چهار جوب توان آدمی؛

۴) سیام دیگر همان سیام فraigیر قرآن در بسیاری از سوره‌ها و آیه‌های دیگر است: درستکاران و شایستگان، رستگار خواهند بود و از رحمت خدا برخوردار؛ و نابکاران به سبب پندارهای نایاک و رفتارهای ناپسند خوش، جاودانه گرفتار رنج و عذاب خواهند بود. این رستگاری نیکان و بدفرجامی بدان در کتابهای پیامبران پیشین سید محمد حسینی آمده است.

فضیلت سوره، رسول اکرم (ص) تلاوت این سوره را دوست می‌داشت و از ایشان دو روایت نقل گردیده: یکی این که خدای متعال به خواننده سوره اعلی حسن خواهد داد و دیگر این که خواندن سوره اعلی به منزله خواندن یک پنجم قرآن کریم است. از امام صادق (ع) روایت شده: هر کس سوره اعلی را در نماز واجب و نافله بخواند روز قیامت به بهشت وارد خواهد شد. محبویه مؤذن

سوره غاشیة، این نام از نخستین آیه این سوره که واژه «الغاشیة» در آن آمده، گفته شده است. غاشیه به معنی پوشیده و فraigیر است و یکی از نامهای رستاخیز می‌باشد. و چون در این سوره از رستاخیز گفتگو می‌شود و آن هم از دید ظاهر در حال نایدایی و پوشانده است تا زمان آن برسد، بدین جهت این سوره غاشیه نامیده شده است. آغاز این سوره با آیه: هل اتیک حدیث الغاشیة و پایان آن آیه: ثم ان علينا حسابهم می‌باشد.

شماره کنونی سوره و شماره هنگام نزول، در ترتیب کنونی قرآن، سوره «الغاشیة» شماره ۸۸ و در ترتیب نزول قرآن سوره ۶۶ و پیش از سوره «والذاریات» و پیش از سوره کهف آمده است. این سوره در مصحف امیر المؤمنین (ع)، شماره ۹۱ و در جزء ششم (جزء الاعراف) پس از «عم يتسععلون» و پیش از سوره «والفجر» می‌باشد.

شماره آیه‌ها، کلمات و حروف، تعداد آیه‌های این سوره به اجماع ۲۶ آیه است (مجموع ایان، ۴۷۷۵؛ ایان، ۲۲۱۰ و نیز مصادر دیگر). تعداد کلمات این سوره ۹۲ و حروف آن ۲۸۲ حرف می‌باشد. ابوالفتوح، تعداد کلمات این سوره را ۷۲ و حروف آن را ۳۸۱ حرف گفته است (تفسیر، ابوالفتوح، ۵۱۴۵).

مکنی یا مدنی، این سوره مکنی می‌باشد، برایه گفته این عباس و ضحاک که گفته مفسران دیگر و نظر قرآن شناسان دیگر

(برتری) و به معنی برتر و بالاتر است. «الاعلی» یکی از صفات‌های والای آفریدگار یا کجehan است و نام او نیست (المیزان، ۲۰/۳۸۷)؛ و معنی آن را برای بیان علت حکم یاد کرده‌اند، بدین معنی که: نام پروردگارت رایه پاکی یاد کن، زیرا او برتر و بالاتر است. منظور از اسم در اینجا خود مسمی و ذات پاک خداوند است (مجمع ایان، ۴۷۴۵). از این رو با توجه به معانی آیه‌های سوره، علت نامیدن این سوره به «الاعلی» نیز روشی می‌گردد.

آغاز سوره بعد از سحمله: سبع اسم ریک الاعلی و پایان آن: ... ان هذا لفی الصحف الأولى، صحف ابراهیم و موسی می‌باشد.

ترتیب مکان سوره، این سوره در ترتیب کنونی قرآن کریم، هشتاد و هفتمین سوره و در ترتیب نزول برایه تنظیم و ترتیب مصحف امیر المؤمنین علی (ع)، چهاردهمین سوره قرآن است (تاریخ البیقوی، ۱۱۲۲). برخی نیز آن را در ترتیب نزول، هفتمین سوره یاد کرده‌اند (شناخت سوره‌های قرآن، هاشم زاده، ۵۲۳؛ الاتمان فی علوم القرآن، سیوطی، ۲۱۶۱). در ترتیب کنونی سوره‌های قرآن، سوره «الاعلی»، پیش از «الغاشیة» و پس از «الطارق» جای دارد.

شمارش آیه و کلمات و حروف و مکنی یا مدنی، سوره اعلی دارای ۱۹ آیه و ۷۲ کلمه و ۲۹۶ حرفاً است. این سوره مکنی است و در این باره خلافی نیست. علامه طباطبائی می‌نویسد: از سیاق آیه‌های نخستین سوره چنین بر می‌آید که سوره مکنی است؛ ولی آیه‌های پایانی آن، نمایانگر روش و سبک آیه‌های مدنی است. در روایات ائمه (ع) و نیز از طریق اهل سنت آمده که منظور از آیه «قد افلح من تزکی» در این سوره، زکات فطره و نماز عید فطر است. روش است که روزه و آنجه بدان ارتباط دارد، پس از هجرت در مدینه تشرع گشته و از این رو، آیه‌های پایانی سوره در مدینه فرود آمده است (المیزان، ۲۸۶۲؛ مجمع ایان، ۴۷۶۵). با این همه، آهنگ و فواصل دلنشیں سوره، گواه مکنی بودن آن است. و نیز می‌توان دو فعل «ترکی» و «صلی» را در معانی لغوی کهن آنها در نظر گرفت و نه معانی شرعی و اسلامی آنها را.

یا مهای سوره،

۱) تسبیح و تقدیس ذات پاک آفریدگار و دستور به آدمیان که ذات خداوند را که دارای برترین پایگاه و بالاترین جایگاه است، به شایستگی باید ستد (آیه ۱)؛

۲) آفرینش هستی به گونه‌ای که سنجیده‌تر و بهنجارنراز آن نمی‌توان تصور کرد؛

۳) هدایت تکوینی گونه‌های بی‌شمار هستی (آیه ۲ و ۳) و از آن میان رهنمون پیامبر (ص) از گونه‌ای دیگر است و آگاهیهای او به

"Structures rhétoriques des sourates 85 à 90"

MICHEL CUYPERS

Gatige suras!

5.

La Sourate 88, «l'Enveloppante»

- 1 Est-ce qu'il t'est parvenu, le récit de L'ENVELOPPANTE ?
- 2 - Des visages, ce jour-là, seront contrits,
3 - préoccupés, harassés.
- 4 = Ils affrontent un feu ardent,
5 = sont abreuvés d'une source bouillante.
- 6 + Point il y aura pour eux de nourriture, sinon du *dari'*
7 + qui point n'engraisse et n'apaise point la faim.
- 8 - Des visages, ce jour-là, seront radieux,
9 - de leurs efforts satisfaits,
- 10 = dans un Paradis élevé,
11 = où ils n'entendent nulle frivolité,
12 = dans lequel il y a une source coulante.
- 13-14 + dans lequel il y a des lits surélevés et des coupes posées
15-16 + et des coussins rangés et des tapis étalés.

17 - Ne regardent-ils donc pas vers les chameaux, comme ils furent créés,
18 - et vers le ciel, comme il fut élevé,

19 = et vers les montagnes, comme elles furent dressées,

20 = et vers la terre, comme elle fut nivelée ?

- 21 + Rappelle donc ! tu n'es qu'un rappelleur,
22 + tu n'es pas sur eux préposé.
- 23 = Seulement, celui qui se détourne et mécroit,
24 = Dieu le châtiera du plus grand châtiment.
- 25 - En vérité, vers Nous est leur RETOUR,
26 - puis, en vérité, à Nous est leur COMPTE.

Sourate mekkoise, 68e selon la tradition, 21e selon Blachère.

Elle est «constituée de deux développements anciens [1-16 et 17-26], écrit Blachère, mais peut-être distincts à l'origine³⁶».

Du point de vue rhétorique, on peut hésiter : faut-il découper la sourate en deux parties, comme le fait Blachère, ou en trois (1-16 / 17-20 / 21-26), comme le fait Neuwirth³⁷? Bien qu'on obtienne ainsi deux volets symétriques (1-16 et 21-26) de longueur très inégale,

20 MAI 2003

SÉMINAIRE D'ISLAMOLOGIE

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEMEL İSLÂM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
TEFSİR BİLİM DALI

ĞÂŞİYE SÛRESİ TEFSİRİ

(Yüksek Lisans Tezi)

Cennetan TOKTAŞ

Prof.Dr. İsmail KARAÇAM

TürkİYE Diyanet Vakfı İslam Araştırmaları Merkezi Kütüphanesi	
Dem. No:	62098
Fas. No:	297.212
	TOK.G

İstanbul - 1998

(*) أهداف سورة «الغاشية»

مع آيات السورة

[الأية ١]: الغاشية هي الدهمية التي تغشى الناس بشدائدها، وتغمرهم بأهوالها، والمراد منها هنا يوم القيمة، وقد سبق في هذا الجزء وصف التيامة بالطامة والصَّاحَة، وسيأتي وصفها بالقارعة، بما يناسب طبيعة التذكير والتهديد للمعاندين. والاستفهام هنا لتعظيم الأمر وتقريره، أي هل سمعت قصة يوم القيمة وما يقع فيه؟

وعن عمر بن ميمون، قال: مر النبي (ص) على امرأة تقرأ: **«هل أنتَ حَدِيثُ الْغَاشِيَةِ؟»** فقام يستمع ويقول: «نعم قد جاءني».

سورة «الغاشية» سورة مكَّية، وآياتها ٢٦ آية نزلت بعد سورة الذاريات، وهي سورة قصيرة الآيات، متناسقة الفواصل، تُطُوفُ بالقلب البشري أمام الآخرة وأحوالها، فأصحاب الجحيم يلقون أشدّ ألوان الألم والعذاب، وأهل الجنة يتمتعون بألوان النعيم، وصنوف التكرير، ثم تعرض أمام الناظرين مشاهد الكون، وآيات الله المبثوثة في خلائقه، المعروضة للجميع.

ثم تُذَكَّرُ الناس بحساب الآخرة، وسيطرة الله، واحتمالية الرجوع إليه في نهاية المطاف، ذلك كله بأسلوب عميق الإيقاع، هادئ، ولكنه نافذ؛ رصين، ولكنه رهيب.

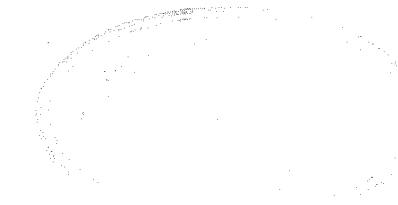
(*) انْتَقَىْ هَذَا الْفَصْلَ مِنْ كِتَابٍ «أَهْدَافُ كُلِّ سُورَةٍ وَمَقَاصِدُهَا»، لِعَبْدِ اللَّهِ مُحَمَّدِ شَحَانَهُ، الْهَيْثَةُ الْعَامَّةُ لِلكِتَابِ، الْقَاهْرَةُ، ١٩٧٩ - ١٩٨٤.

Cafer Serefiddin

el-Mervatî-Korâniyye hasâlsü's-Surâ
c.XI, Beirut 1420/1999, s. 213-

DN: 81307

229.

فضائل سوري الأعلى والغاشية

من المفضل الذي فضل به النبي ﷺ على سائر الأنبياء :

كان النبي ﷺ يقرأ بهما في العيددين والجمعة :

[331] فعن النعمان بن بشير - رضي الله عنه - كان رسول الله ﷺ يقرأ في العيددين وفي الجمعة بـ ﴿ سَجَحَ أَسْرَ رَبِّكَ الْأَعُلَى ﴾ و ﴿ هَلْ أَنْتَكَ حَدِيثُ الْمَذِيقَةِ ﴾ قال : وإذا اجتمع العيد والجمعة في يوم واحد يقرأ بهما أيضاً في الصالاتين .

[332] عن سمرة بن جندب - رضي الله عنه - أن النبي ﷺ كان يقرأ في الجمعة بـ ﴿ سَجَحَ أَسْرَ رَبِّكَ الْأَعُلَى ﴾ و ﴿ هَلْ أَنْتَكَ حَدِيثُ الْمَذِيقَةِ ﴾ .

[331] أخرجه الإمام مسلم في كتاب الجمعة ، باب ما يقرأ في صلاة الجمعة / 598 رقم 878 . وأخرجه أبو داود في كتاب الصلاة باب ما يقرأ في الجمعة / 291 رقم 1122 .

وأخرجه الترمذمي في كتاب الصلاة ، باب ما جاء في القراءة في العيددين / 413 رقم 533 وقال : هذا حديث حسن صحيح .

وأخرجه النسائي في كتاب الجمعة ، باب ذكر الاختلاف على النعمان بن بشير في القراءة في صلاة الجمعة / 3 . وأخرجه ابن ماجه في كتاب إقامة الصلاة ، باب ما جاء في القراءة في صلاة العيددين / 1 رقم 408 . وأخرجه الإمام أحمد / 271 رقم 1281 .

وأخرجه ابن خزيمة في كتاب الصلاة ، باب القراءة في صلاة العيددين / 2 رقم 347 . وأخرجه الدارمي في كتاب الصلاة ، باب القراءة في صلاة الجمعة / 1 رقم 1568 .

وأخرجه الطيالسي في مسنده ، ص 107 رقم 795 . [332] أخرجه الإمام أحمد في المسند / 13 فقال : حدثنا يحيى بن سعيد عن شعبة ثنا عبد بن خالد عن زيد ابن عقبة عن سمرة بن جندب فذكره ، وأخرجه أيضًا في ج 5 ، ص 14 من طريق مسعر عن عبد بن خالد به . وأخرجه أبو داود في كتاب الصلاة ، باب ما يقرأ في الجمعة / 292 رقم 1125 .

قال : حدثنا مسند عن يحيى ابن سعيد به . وأخرجه النسائي في كتاب الجمعة ، باب القراءة في صلاة الجمعة ﴿ سَجَحَ أَسْرَ رَبِّكَ الْأَعُلَى ﴾ و ﴿ هَلْ أَنْتَكَ حَدِيثُ الْمَذِيقَةِ ﴾ .

وأخرجه أبو داود الطيالسي في مسنده ، ص 121 رقم 888 عن شعبة به .

وأخرجه ابن خزيمة في كتاب الجمعة ، باب إباحة القراءة في صلاة الجمعة ﴿ سَجَحَ أَسْرَ رَبِّكَ الْأَعُلَى ﴾ ، و ﴿ هَلْ أَنْتَكَ حَدِيثُ الْمَذِيقَةِ ﴾ .

الحكم على الحديث : قال الحافظ ابن حجر : هذا حديث صحيح .

الحديث له ثلاثة شاهد عن أبي عبة المولاني بنس اللهو تحريره بالتفصيل في رقم 280 .

فضائل سور الانفطار والمطففين والانشقاق والبروج والطارق

- من سور المفضل الذي فضل به النبي ﷺ عن سائر الأنبياء ⁽¹⁾ :

الانفطار والانشقاق صورة حية ليوم القيمة :

[329] فعن عبد الله بن عمر - رضي الله عنه - قال : قال رسول الله ﷺ : من سره أن ينظر إلى يوم القيمة كأنه رأى عين فليقرأ : ﴿ إِذَا أَشْمَسْ كُورَتٍ ﴾ و ﴿ إِذَا أَسْمَاءَ أَنْفَطَرَتْ ﴾ و ﴿ إِذَا أَسْمَاءَ أَنْشَقَتْ ﴾ .

سورة المطففين من السور النظائر التي كان النبي ﷺ يقرأ بها في صلاة الليل :

[330] فعن عبد الله بن مسعود - رضي الله عنه - قال : أتاه رجل فقال : إني أقرأ المفضل في ركعة . فقال : هذا كهد الشعر ، ونثرًا كثرة الدقل ، ولكن رسول الله ﷺ كان يقرأ النظائر في كل ركعة . الرحمن والنجم ، في ركعة . والطور والذاريات في ركعة ، و ﴿ يَأَيُّهَا الْمَرْءُ ﴾ و ﴿ يَأَيُّهَا الْمَدْرَرُ ﴾ في ركعة ، و ﴿ وَيَلٌ لِلْمَطْفَفِينَ ﴾ و ﴿ عَسَ ﴾ في ركعة . و ﴿ هَلْ أَقَ عَلَى الْإِنْسَنِ ﴾ و ﴿ لَا أَقِيمُ بَيْرَ الْقِسْمَةَ ﴾ في ركعة . والدخان و ﴿ إِذَا أَشْمَسْ كُورَتٍ ﴾ في ركعة .

= وأخرجه أبو داود في كتاب الصلاة ، باب القراءة في الفجر / 213 رقم 817 من طريق أصبح مولى عمرو عن عمرو بن حرث .

وأخرجه النسائي في كتاب الانتساب ، باب القراءة في الصبح بـ ﴿ إِذَا الشَّمْسُ كُورَتٍ ﴾ رقم 157 من طريق وكيع به . وأخرجه ابن ماجه في كتاب إقامة الصلاة ، باب القراءة في صلاة الفجر / 268 رقم 817 من طريق أصبح مولى عمرو بن حرث عن عمرو بن حرث .

وأخرجه أبو عوانة في مسنده في كتاب الصلاة ، باب الأخبار التي بين القراءة في صلاة الصبح / 158 . وأخرجه عبد الرزاق في كتاب الصلاة ، باب القراءة في صلاة الفجر / 115 رقم 2721 من طريق الوليد بن سريح عن عمرو بن حرث .

وأخرجه الدارمي في كتاب الصلاة ، باب قدر القراءة في الفجر / 338 رقم 1299 .

الحكم على الحديث : صحيح .

(1) تقدم بيان المفضل وفضله في رقم 179 .

[329] أخرجه أحمد ، والترمذمي وحسنه ، والحاكم وصححه وافقه الذهبي . وتقدم بيان ذلك في رقم 327 .

[330] حديث صحيح أخرجه مسلم ، وأبو داود والفراء وافقه وتقديره بالتفصيل في رقم 280 .